

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА
ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ КЪМ ДЪРЖАВНА
СИГУРНОСТ И РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ НА БЪЛГАРСКАТА
НАРОДНА АРМИЯ

София 1000, ул. „Врабча” № 1, тел. 800-45-06, e-mail: info@comdos.bg

Д О К Л А Д

за дейността на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за периода 20 юли 2010 г. – 20 декември 2010 г.

Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА) съгласно чл. 4, ал. 5 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА) представя пред **41-вото Народно събрание** своя **ОСМИ** отчетен доклад за периода **20 юли 2010 г. – 20 декември 2010 г.**

В дейността си КРДОПБГДСРСБНА се стреми стриктно да прилага **закона** и да се съобразява с изискванията към българските институции като **страна-членка на Европейския съюз**. Тя се ръководи от принципите и ценностите, набелязани в нейната **Стратегия за развитие**. При изпълнение на задълженията си, комисията се придържа към поставените цели в дългосрочния план за работа до 2012 г. и от конкретните задачи, залегнали в годишния оперативен план за 2010 година.

По силата на чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА комисията **установява и обявява принадлежност** на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Обявяването на принадлежност се извършва съгласно чл. 29 от закона с решение на комисията.

Решенията на КРДОПБГДСРСБНА се публикуват в нейния сайт:
www.comdos.bg.

РЕШЕНИЯ

- От 10 юли 2010 г. до 16 декември 2010 г. КРДОПБГДСРСБНА е подготвила и приела **27 решения** (от № 149 до № 175 вкл.) на **19 заседания**.
- **Извършила е проверка на 4763 български граждани**
- **Установила е принадлежност към ДС и разузнавателните служби на БНА на 777 български граждани.**
- **Обявила е принадлежност на 683 български граждани.**

Решенията на КРДОПБГДСРСБНА са изведени в отделен списък в специално приложение към доклада и са отпечатани в **Бюлетин № 6**.

В процес на проверка са лица по:

- чл. 3, ал. 1, т. 3 – **заместник-министри** и новоназначени министри;
- чл. 3, ал. 1, т. 12 и т. 26 – ръководители на държавни институции, създадени със закон; главните секретари, генералните директори, заместник генералните директори, главните директори, заместник главните директори, директорите, заместник-директорите, началниците на отдели и началниците на сектори в централната и териториалната администрация на изпълнителната власт – **Агенция "Митници"**;
- чл. 3, ал. 1, т. 12 и т. 26 – ръководители на държавни институции, създадени със закон; главните секретари, генералните директори, заместник генералните директори, главните директори, заместник главните директори, директорите, заместник-директорите, началниците на отдели и началниците на сектори в централната и териториалната администрация на изпълнителната власт - **Национален институт за помирение и арбитраж**;
- чл. 3, ал. 1, т. 12 и т. 26 – изпълнителни директори на изпълнителни агенции; главните секретари, генералните директори, заместник генералните директори, главните директори, заместник главните директори, директорите, заместник-директорите, началниците на отдели и началниците на сектори в централната и териториалната администрация на изпълнителната власт – **ИА по сортоизпитване, апробация и семеконтрол**;
- чл. 3, ал. 1, т. 22 - **членове на политическите кабинети** на министър-председателите и на министрите;
- чл. 3, ал. 1, т. 15 и т. 26 - началникът и заместник-началникът на отбраната, командващият съвместното оперативно командване; началниците и

заместник-началниците на щабовете по подготовката на сухопътните войски, военновъздушните и военноморските сили и началникът на щаба по осигуряването и поддръжката; главните секретари, генералните директори, заместник генералните директори, главните директори, заместник главните директори, директорите, заместник-директорите, началниците на отдели и началниците на сектори в централната и териториалната администрация на изпълнителната власт – **Министерство на отбраната.**

Извършена е проверка за наличие на документи и установяване на принадлежност по:

- чл. 26, ал. 1, т. 1 – кандидати в частични местни избори (*проверени 32 лица, нама установена принадлежност*);
- по чл. 31, ал. 1, т. 2, на граждани, подали заявления в комисията (*проверени 80 лица, установена принадлежност на 7 лица*).

Уточняват се списъците на лицата по:

- чл. 3, ал. 2, т. 1 - **регионални печатни издания** (*повторна проверка*);
- по чл. 3, ал. 1, т. 12 т. 26 и т. 27 - **ИА "Главна инспекция по труда", Агенция по заетостта, Агенция за държавна финансова инспекция, ВАК;**
- чл. 3, ал. 1, т. 18 – **кметовете, заместник-кметовете, секретарите на общини и общинските съветници;**
- чл. 3, ал. 1, т. 24 - **администрация на Народното събрание;**
- чл. 3, ал. 1, т. 12 и т. 26 – **Национална ветеринарно-медицинска служба;**
- чл. 3, ал. 1, т. 16 - **Служба "Военна информация";**
- чл. 3, ал. 1, т. 16 - **Национална разузнавателна служба.**

ИЗГРАЖДАНЕ НА ЦЕНТРАЛИЗИРАН АРХИВ

По силата на чл. 1, ал. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА комисията създава централизиран архив на документите на ДС и разузнавателните служби на БНА.

1. Приемане на архивни документи

Предаването на архивни документи от органите по чл. 16 се извършва съобразно разпоредбите на чл. 18, чл. 19 и чл. 20 от закона. Документите постъпват в отдел „Специализиран архив и картотека” (САК) и в отдел „Комплектуване и съхранение на архива” (КСА) към дирекция „Архив”.

В отдел „Специализиран архив и картотека”

- През отчетния период са приети част от картотеките на сътрудниците на ПГУ и на разузнавателните служби на БНА.

В отдел „Комплектуване и съхранение на архива”

Преместването и разполагането на централизирания архив в Банкя осигури условия за ускорено приемане на документите от органите по чл. 16, както и за комплектуването и съхранението им в постоянни архивохранилища.

- Към настоящия момент документите се разпределят в **16 архивохранилища** и се подреждат въз основа на утвърдена схема при прилагане принципа на произхода.
- В резултат на подписания **Тристранен протокол** рег. № I-13149/20.04.2010 г. между ръководствата на **МВР**, на **КРДОПБГДСРСБНА** и на **ДА „Архиви”** за изпълнение разпоредбите на ЗДРДОПБГДСРСБНА:
 - По утвърдения план-график **ИЗЦЯЛО** са приети **341 051 архивни дела** от фондовете на ДС, съхранявани в **26 областни дирекции на МВР** и бе изпълнено поетото обещание при подписването на Тристранното споразумение.
 - За периода юли-декември 2010 г. са **обработени и в цялост са приети 70 700 архивни дела** от Дирекция „Информация и архив” – МВР (ДИА-МВР).
- Продължава приемането и обработването на архивни документи:
 - от НРС са приети **4441 архивни дела**, съставляващи **2470 архивни единици**.
 - от МО - Служба „Военна информация” са приети **449 архивни дела**.
 - частични постъпления при **текущото приемане на документи**, включително постъпления по тематични области и нормативни актове, свързани с дейността на ДС, с източник от МВР, НРС, МО - Служба „ВИ”, ДАНС – **16 601 архивни дела**.

2. Обработка и съхранение на архивни документи

- В края на отчетния период, документите, съхранявани в Дирекция „Архив” на централизирания архив на КРДОПБГДСРСБНА, са както следва:
 - на хартиен носител **453 082 архивни дела** – над **3800 линейни метра** (за сравнение в края на 2009 г. са **30 017 архивни дела** - **390 линейни метра**; през юни 2010 – **93 413 а.д.** – **900 линейни метра**).
 - на електронен носител **612 броя** (включително **300 броя CD и DVD** с документи, съставляващи застрахователен фонд на архива);
 - **филмови материали - 160 броя**.

3. Материално-техническа база на архива и поддръжка

- Продължиха строително-монтажните работи по доизграждане на централизирания архив.
- Започна доставката и монтажа на технологичното оборудване (*архивни стелажни системи*).
- Въведена бе в експлоатация специализирана техника за формиране на застрахователен фонд на архива.

4. Информационно обслужване и застраховане на архива

- Чрез Единната автоматизирана информационна система (АИС) се осъществява непрекъснат процес на въвеждане и поддържане данните от архивните дела, като към момента са **въведени данни за над 2000 архивни дела** в модула „Данни за делата”.
- За отчетния период са подготвени и изпратени **1858 писмени отговори** и становища до административни звена в комисията и до външни институции.

РАБОТА С ГРАЖДАНИ

В съответствие с чл. 31 от ЗДРДОПБГДСРСБНА комисията осигурява правото на достъп до документите на централизирания архив на комисията.

- За периода юли-декември 2010 г. **заявления за запознаване** с документи са подали **701** лица. От тях:
 - за запознаване с документи за самите тях – **241** лица;
 - за запознаване с документи за техни близки – **120** лица;
 - във връзка с прилагането на ЗПГРРЛ – **279** лица;
 - с цел журналистическо проучване – **16** лица;
 - с научно-изследователска цел – **45** лица;
 - заявени са над **8000** ксерокопия.
- През отчетния период **1180 заявители** (граждани и изследователи) са се запознали с **3046 тома** документи от централизирания архив.

ПУБЛИЧНА ДЕЙНОСТ

През настоящата година комисията съсредоточи усилията си в изпълнение на чл. 10 от закона за изследователска работа и публикуване на документи.

- Финализира проектите по публикуване и публично представяне на документалните сборници: „**Държавна сигурност – структура и основни документи**”, „**Международният тероризъм в досиетата на ДС**”.

- Подготви и предаде за печат сборника: „Държавна сигурност и промените в България (септември 1944 – декември 1947 г.)”
- Подготви и издаде **Бюлетин № 6** с публикувани решения на комисията в изпълнение на чл. 14 от закона за периода 13 юли – 17 декември 2010 г.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

В изпълнение чл. 9, т. 7 от ЗДРОПБГДСРСБНА комисията работи за изграждане на сътрудничество и осъществяване на взаимна помощ с международни институции.

Сътрудничество със страните-членки на Европейската мрежа за съхранение на архивите (EMSA):

- КРДОПБГДСРСБНА участва в годишната среща на EMSA, проведена във Варшава, където бе взето решение от юли 2011 г. да стане домакин и да председателства заседанията на Европейската мрежа до март 2012 г.
- На редовно заседание на Европейската мрежа в Полша, октомври 2010 г., бе подписано двустранно споразумение за сътрудничество с Института за национална памет в Полша.
- Активно участваме в подготовката на съвместния справочник на страните от Европейската мрежа под патронажа на Полша: „A hand book in the Network’s archival resources”.
- Служители на централизирания архив на комисията посетиха архивите на ЩАЗИ в рамките на двустранното ни споразумение за обмяна на информация и опит.
- Комисията, чрез свой представител, участва в научен симпозиум по темата: „Тълкуване на документите на тайните служби. Създаване на документация и начин на използване на получената документация”, организиран от Института за национална памет в Братислава, Словакия.

Сътрудничество с Европейския парламент

- В Брюксел, комисията бе представена с участие в конференция, организирана от евродепутата Андрей Ковачев, на тема: „Изстраданата европейска мечта на България (1944-1989 г.)”.

Международни контакти с учени, изследователи на архиви

- Комисията бе посетена от американския учен д-р Дъглас Селвидж, сътрудник на Комисията за документите на ЩАЗИ и бяха обсъдени съвместни идеи за общи научни проекти.
- КРДОПБГДСРСБНА прие учени от Китай и Унгария, изследователи на архивите на бившите тайни служби, с които бяха дискутирани

възможностите за достъп на чужденци до документите на централизирания архив на комисията.

- Директорът на музея на Холокоста в САЩ посети комисията, с цел получаване на документи, свързани с Народния съд в България.
- Доц. д-р Оливър Банге от Центъра за военна история към Бундесвера посети комисията и проведехме разговори относно бъдещи общи проекти за издаване на сборник от документи от архива на комисията и архивите на ЩАЗИ по работни теми, свързани с военното разузнаване.

СЪДЕБНИ ДЕЛА

- От създаването на комисията до момента на гласуване на доклада има образувани общо 69 дела. Към настоящия момент с влезли в сила съдебни решения в полза на комисията са приключили 50 дела. Съдебните производства по 19 дела са висящи.
- За отчетния период са приключили с влезли в сила съдебни решения/определения – 15 административни дела.
- Приет е нов актуализиран Правилник за дейността на комисията и нейната администрация.

ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ И ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Финансова отчетност:

- КРДОПБГДСРСБНА е спазила сроковете за представяне на месечните и тримесечни отчети за касовото изпълнение на бюджетните и извънбюджетните сметки и фондове пред Министерство на финансите и Сметната палата.
- Отчетите за изпълнение на капиталовите разходи на програмен продукт „Инвеститор” 1.0.9. са представяни съгласно указанията и сроковете, определени от министъра на финансите.

Дейност по вътрешен одит:

- Стриктно прилагане новата актуализирана методология по вътрешен одит, утвърдена от министъра на финансите през януари 2010 г., състояща се от тритомен наръчник по вътрешен одит.
- Съобразяване дейността по вътрешен одит в комисията с последните промени на Закона за вътрешен одит в публичния сектор /ЗВОПС/ от юли 2010 г. /ДВ бр. 54 от 16.07.2010 г./.
- Изпращане своевременно на актуална информация до министъра на финансите във връзка с разпоредбите на чл. 50 на ЗВОПС за поддържане на база данни за звената за вътрешен одит в публичния сектор.

- Изпълнен е Одитен ангажимент № ОА-1002/У „Оценка и докладване за законосъобразност на проведените процедури за възлагане на обществени поръчки за периода от 01.01.2008 г. до 31.12.2009 г.” с изготвянето на одитен доклад, в който са наравени съответните препоръки и е утвърден план за действие за съобразяване с препоръките.
- На етап предварителен доклад е Одитен ангажимент № ОА-1003/У „Проследяване изпълнението на дадените препоръки в одитни доклади, съставени при извършени одитни ангажименти през 2009 г.: № ОА-0903/У и № ОА-0904/У”.
- В процес на изготвяне е актуализиран вариант на Стратегически план за дейността по вътрешен одит за периода 2009-2011 г. и Годишен план за 2011 г.

Човешки ресурси

При утвърден щат от **103 души** в администрацията на комисията към момента са назначени и работят **66 служители**. За по-добрата им квалификация през отчетния период те са участвали в следните обучения:

- Два семинара на тема: „*Практическо прилагане на Закона за обществени поръчки и избягване на често допускани грешки*” – участвали двама служители.
- Обучителен семинар на тема „*Подготовка за годишно счетоводно приключване на 2010 г. Последни промени в социалното, трудовото и пенсионното законодателство на Република България*” – участвали двама служители.
- Национален семинар „*Финансови отчети 2010 г. – счетоводно оповестяване на националните и международните стандарти за финансови отчети*” - участие на един служител.
- Участие в семинар на тема: „*Финансово управление и контрол в публичния сектор – основни изисквания, управление на риска и годишно докладване*” – двама служители.
- Участие в задължителните курсове по електробезопасност и полагане на изпит по електробезопасност на труда при експлоатация на електрическите уредби – един служител.
- Семинар и работна дискусия с министъра и заместник-министъра на финансите по тема: „*Бюджетна прогноза, основни допускания за периода 2011 – 2013 г.; политики и мерки за разработване на бюджет 2011 година*” – участие на председателя на комисията и на двама служители.

ПРЕДСТОЯЩИ ЗАДАЧИ

Проверка за принадлежност:

На публичните длъжности:

- по чл. 26, ал. 1, т. 4 – лица, които са посочени като длъжници или са били членове на управителен или контролен орган на предприятие, посочено като длъжник относно **необслужвани кредити;**

- по чл. 3, ал. 1, т. 3 – **министри и заместник-министри;**

- по чл. 3, ал. 1, т. 15 и т. 26 - **Министерство на отбраната;**

- по чл. 3, ал. 1, т. 12 и т. 26 - **Агенция "Митници";**

- по чл. 3, ал. 1, т. 12 и т. 26 - **Национален институт за помирение и арбитраж;**

- по чл. 3, ал. 1, т. 12 и т. 26 - **ИА по сортоизпитване, апробация и семеконтрол;** Национална ветеринарномедицинска служба;

- по чл. 3, ал. 1, т. 12, т. 26 и т. 27 - **ИА "Главна инспекция по труда",**

Агенция по заетостта, Агенция за държавна финансова инспекция, ВАК;

- по чл. 3, ал. 1, т. 16 - **Служба "Военна информация";**

- по чл. 3, ал. 1, т. 16 - **Национална разузнавателна служба;**

- по чл. 3, ал. 1, по т. 18 – **кметовете, заместник-кметовете, секретарите на общини и общинските съветници;**

- по чл. 3, ал. 1, т. 22 - **членовете на политическите кабинети на министър-председателя, на заместник министър-председателите и на министрите;**

- по чл. 3, ал. 1, т. 24 - **администрация на Народното събрание.**

На публичните дейности по чл. 3, ал.2:

- по т. 1 – **регионални печатни издания (допълнителни списъци);**

- по т. 1. – **собственици и ръководители на социологически агенции.**

Попълване на централизирания архив с документи от органите по чл. 16, ал. 1 от закона

В отдел „Специализиран архив и картотека”

- продължава приемането на картотеките от Националната разузнавателна служба и Служба „Военна информация” при Министерството на отбраната;

- организира се приемането на картотеката на проучваните лица от МВР.

В отдел „Комплектуване и съхранение на архива” към Дирекция „Архив”

- оборудване на архивохранилища със стелажни системи и подреждане на наличните документи по фондове;

- продължава работата по регистриране, допълнителна обработка на делата, създаване на научно-справочен апарат и информационни каталози;
- стартиране работата по обособяване на застрахователен фонд на документите на централизирания архив;
- оборудване на лаборатория за реставрация и консервация на документите.

Докладът е приет на заседание на комисията с протокол № 127 от 16.12.2010 г.

Председател на КРДОПБГДСРСБНА:

/Евтим Костадинов/